

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

จิตติมา ตระกูลปทุมรัตน์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ

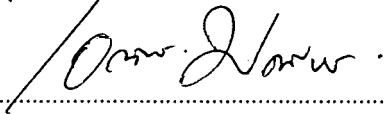
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

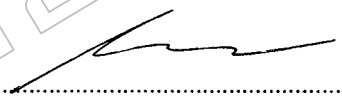
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ จูติมา ตระกูลปฐมฤติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

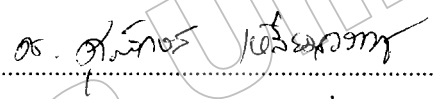
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

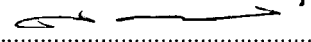
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

.....กรรมการ
(ดร. โชติศา ขาวสนิท)

.....กรรมการ
(พันตำรวจเอกหญิง ดร. สุกัลยณ์ เหลี่ยมวรารังกูร)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)
วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์ รวมถึงคณาจารย์ท่านอื่น ๆ สำหรับคำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานนิพนธ์ ตลอดจนช่วยแนะนำแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณประชาชนในตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และเจ้าหน้าที่ในเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่องานนิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งความกรุณาเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของงานนิพนธ์ฉบับนี้

จิตติมา ตระกูลปฐมจิติ

52920786 : สาขาวิชา: เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ; ร.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมือง
และการบริหารจัดการ)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/ประชาชน/การบริหารงาน/ เทศบาลพนมสารคาม/ฉะเชิงเทรา

จิตติมา ตระกูลปฐมจิตติ: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบล
พนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (PEOPLE'S PARTICIPATION TOWARD
MANAGEMENT : A CASE STUDY OF PANOMSARAKHAM SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, PANOMSARAKHAM DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE)

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: เอกวิทย์ มณีธร, ว่าที่เรื่อตรี, ร.ด., สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, Ph.D, 85 หน้า.
ปี พ.ศ. 2554.

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และ
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ
สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของประชาชน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัย
เชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนที่
อาศัยอยู่ในตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 379 คน ตามสูตร
ของยามานะ (Yamane) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-Test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน
เทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมี
ส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผลมากที่สุด รองลงมาคือด้านการกำหนดนโยบายและด้านการ
ดำเนินงานเป็นด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานน้อยที่สุด เมื่อทำการทดสอบ
สมมติฐานแล้วพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสาร
คาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราของประชาชนที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ สถานภาพ
ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ขณะที่ปัจจัยด้านเพศไม่มีผลต่อความแตกต่างของการมีส่วนร่วม
ในการบริหารงานเทศบาลตำบล โดยข้อมูลที่ได้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและเป็น
แนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนม
สารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราที่ดีขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	20
ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา..	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การทดสอบเครื่องมือ	36
กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา	40
ส่วนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาล ตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา	43
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา.....	68
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 379)	40
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 379)	40
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส (n = 379)	41
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 379)	41
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ (n = 379)	42
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน (n = 379)	42
7	ระดับการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนด นโยบาย ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล	43
8	ระดับการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามคำถาม	44
9	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา	49
10	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา	50
11	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของสมมติฐานระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกัน ตามอายุ	50
12	การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาล ตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา กับอายุ	51
13	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา....	53
14	ความสัมพันธ์ของสมมติฐานระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบล พนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกันตามสถานภาพ สมรส	54
15	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาล ตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา กับสถานภาพสมรส	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา....	56
17 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของสมมติฐานระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา.....	57
18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา กับระดับการศึกษา.....	58
19 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	59
20 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของสมมติฐานระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีความแตกต่างกันตามอาชีพ.....	60
21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรากับอาชีพ.....	61
22 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา....	63
23 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของสมมติฐานระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีความแตกต่างกันตามรายได้ต่อเดือน.....	64
24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรากับรายได้ต่อเดือน.....	65

สารบัญภาพ

ตารางที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
---	---------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University